

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-12-30
Besvaras senast
2021-01-13

Till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:1164 Betaltjänster och penninglagstiftningen

Swish är en utbredd betaltjänst med många användare bland såväl privatpersoner som företag och föreningar. Över 7 miljoner svenskar är kunder hos Swish, och förra månaden swishades över 20 miljarder kronor mellan olika bankkonton. Det som gjort tjänsten så populär är enkla penningöverföringar i realtid.

Eftersom kontanter försvinner alltmer och traditionella banköverföringar inte sker i realtid har Swish även blivit ett ypperligt verktyg för kriminella som kan ta betalt för till exempel droger och stöldgods i realtid och skicka olagliga inkomster i flera led inom loppet av några minuter. Vill den kriminelle snabbt ”säkra” sina pengar från till exempel ett bedrägeri så kan detta göras med Swish till olika konton (för att sedan ta ut i kontanter i bankomater) i stället för att vänta flera dagar med traditionella banköverföringar och då riskera att transaktionerna stoppas.

Swish ägs av bolaget Getswish som i sin tur ägs av sex banker. Swish omfattas i dag inte av penninglagstiftningen, och de specifika mönster som framträder när Swish används i andra syften än avsett uppmärksammas därför inte så som skulle varit fallet för transaktioner på konton inom en enskild bank. De enskilda bankerna ska ju rapportera avvikelser i de mönster som de förväntar sig av sina kunder. Har de inte hela bilden kan de inte heller se vilka avvikelser som faktiskt sker. Som det ser ut i dag kan bankerna och polisen inte på ett enkelt sätt få tillgång till hela kedjan av transaktioner.

Enligt Nationella operativa avdelningen, Noa, utgör Swish ”ett direkt led i penningtvätt då tjänsten möjliggör att brottsvinster med hög omsättningshastighet kan skiktas i flera led”. Även spårningen försvåras när pengarna så snabbt och enkelt förs över mellan olika banker.

Regeringen har nyligen tillsatt utredningen Statens roll på betalningsmarknaden. I utredningens uppdrag ingår att kartlägga hur betalningsmarknaden ser ut och kan komma att se ut i framtiden, med utgångspunkt i utvecklingen i Sverige och i andra länder. Utredningen ska analysera behovet för Riksbanken att ge ut e-kronor och se över innebörden av begreppet lagligt betalningsmedel i en värld där kontanter används allt mindre. Utredningen ska även kartlägga rollfördelningen mellan staten och näringslivet på betalningsmarknaden och ta ställning till statens framtida roll. Utredningen

ska redovisas senast den 30 november 2022.

Det kommer alltså dröja till tidigast 2023 innan vi eventuellt kommer att se någon lagstiftning som kommer åt den ovanstående beskrivna problematiken.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga statsrådet Per Bolund:

Har statsrådet och regeringen övervägt att mer specifikt och omgående låta den här typen av betaltjänster omfattas av penninglagstiftningen?

.....

Mikael Strandman (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders